

Marknad
Elin Broström

2010-02-09

MINNESANTECKNINGAR

Elmarknadsrådets möte 9 februari

Närvarande

Magnus Stephansson, Svenska Kraftnät (*ordf.*)

Elin Broström, Svenska Kraftnät (*sekr.*)

Jenny Fridström, Svenska Kraftnät

Tony Rosten, Energimarknadsinspektionen

Victoria Åkerman, DinEl

Brynolf Alexandersson, Holmen AB

Hanna Dahlberg, Bixia

Jonas Almquist, Bergen Energi

Urban Hammarstedt, Nord Pool Spot

Magnus Thorstensson, Svensk Energi

Lars Johansson, Banverket

Jens Marquardt, AGA

Mats Åhlberg, Fortum Distribution

Daniel Nordgren, Vattenfall AB

Ej närvarande

Magnus Thysell, Lunds Energikoncernen AB

Jan Karlsson, Vattenfall Eldistribution

Håkan Feuk, E.ON Energy Trading

Minnesanteckningar

1. Dagordningen fastställs

Med anledning av den ansträngda effektsituationen under vintern och den debatt om elmarknadens funktion som följde i media inledde Svenska Kraftnäts GD Mikael Odenberg mötet med att ge sin syn på dessa frågor. Magnus Stephansson gick därefter igenom utskickad agenda. Ytterligare punkter som föreslogs till punkt 10 *Övriga frågor* var aktivering av effektreserven, utdrag från EI:s regeringsuppdrag och nytt datum för nästa möte. Agendan godkändes med nämnda tillägg.

2. Föregående mötesanteckningar

Föregående mötesanteckningar godkändes. (Minnesanteckningarna, *Minnesanteckningar 091110*, bifogas).

Det beslutades att fortsättningsvis kommer rådet att ha en vecka på sig för att lämna synpunkter på anteckningarna, från det att de skickas ut, därefter kommer anteckningarna att publiceras på www.svk.se. Om synpunkterna är omfattande eller motstridiga kommer ytterligare en runda göras innan publicering. Detta görs för att övriga marknadsaktörerna ska kunna ta del av anteckningarna betydligt snabbare än vad som varit fallet då anteckningarna publicerats först efter godkännande på efterföljande möte.

3. ENTSO-E:s nätplaneringsarbete

Magnus Danielsson presenterade ENTSO-E:s organisation för nätplanering och arbetet med de 10-åriga nätutvecklingsplanerna, TYNDP 2010 (Ten Year Network Development Plans). (Presentationen, *100209 –TYNDP* bifogas.)

Svenska Kraftnät ingår i den regionala gruppen Baltic Sea. Det samarbete som tidigare skedde inom Norden kommer nu att ske i de regionala arbetsgrupperna. De nordiska TSO:erna har gemensamt bemannat arbetsgrupperna för att spara resurser och för istället diskutera sinsemellan. 10-årsplanerna kommer att publiceras vartannat år

och räknas inte som bindande, istället tas hänsyn till de nationella långsiktiga planer som är bindande. Den första 10-års plan som gruppen presenterar kommer i juni 2010 och är snarare en sammanställning av de befintliga nordiska och regionala utvecklingsplanerna än ett nytt paket. Både regionala och nationella workshops planeras.

En fråga som kom upp var hur Svenska Kraftnät tar hänsyn till utvecklingen mot förnyelsebar produktion i planerna; ingår olika sannolikheter för utbyggnad av vindkraft? Danielsson svarade att historisk realiseringsprocent av alla de förfrågningar som tas emot kommer att användas.

På frågan hur Svenska Kraftnät tar med det politiska perspektivet vad det gäller utbyggnad menade Danielsson att det är tidsaspekten som är det svåraste att bedöma och de långa koncessionsprocesserna orsakar svårigheter i planeringsarbetet. Som exempel nämnde Danielsson Kriegers flak (en Östersjöbaserad vindkraftpark) där det är viktigt att matcha interna förstärkningar med utlandsförbindelser, förstärkningarnas relevans är avhängiga varandra.

Definitionen på samhällsnytta som används vid planeringsarbetet efterfrågades och Danielsson hänvisade till den pm som utarbetats inom det nordiska planeringsarbetet. (Presentationen, 100209 – *Samhällsekonomisk värdering* bifogas.) Det finns incitament att investera även när intäkter (flaskhalsintäkter) byggs bort i form av lägre priser och därmed ökad samhällsnytta (elmarknadsnytta).

Daniel Nordgren och Jens Marquardt presenterade kort ett förslag som innebär att de nordiska TSO:erna ska mothandla för att alltid upprätthålla överföringskapaciteten mellan anmälningssområdena. Nordgren utvecklar förslaget och presenterar på nästa möte.

De senaste nordiska nätutvecklingsplanerna kan hittas här:

http://entsoe.eu/fileadmin/user_upload/_library/publications/nordic/planning/080300_entsoe_nordic_NordicGridMasterPlan2008.pdf

4. Anmälningssområden – interimssordningen

Roger Kearsley presenterade version 2 av åtagandet som skickades till kommissionen den 26 januari. Det ursprungliga åtagandet har ändrats utifrån de remissvar som inkommit, framförallt gäller det hur interimssperioden ska hanteras. (Presentationen, 100209 – *SvK Commitment* bifogas.)

Frågan om hur nättariffer kommer att hanteras tas upp på Elmarknadsrådet efter sommaren då införandet av anmälningsområden skjutits upp. Vid frågor om nättariffen går det bra att höra av sig till Mats Mossberg (mats.mossberg@svk.se).

Kearsleys presentation innehåller även en tidsplan. Beslut från kommissionen för åtagandet version 2 kommer troligen i slutet av april. Interimslösningen innebär viss planerad mothandel och regelbunda rapporter till kommissionen. Svenska Kraftnäts mothandel redovisas i årsredovisning och kvartalsrapporter vilka finns på hemsidan.

Urban Hammarstedt förtydligade att det inte handlar om en mothandelsmarknad efter spotmarknaden då det sett ur ett marknadsperspektiv inte är önskvärt att bud kan användas till två saker, och därmed oundvikligen anpassas efter detta.

5. Anmälningsområden – detaljer i driftläget

Lars Munter redogjorde för den geografiska indelningen av Sverige i anmälningsområden och hänvisade till Svenska Kraftnäts hemsida där det finns en karta med snitten ungefärligt inritade. För information om till vilket snitt enskilda nät hör, se Mimer eller länk nedan.

<http://www.svk.se/Energimarknaden/El/Elmarknaden/Anmalningsomraden/>

Gränserna kommer att definieras av lokalnätens sträckning och kartbilden bör inte ses som helt överensstämmande. Nätfakturan har ett anläggnings-id och områdesidentitet, vilket innebär att alla användare kan ta reda på vilket område de tillhör.

Rådet efterfrågade ytterligare information om vad en indelning i de nya anmälningsområdena kommer att innebära för balansavräkningen och prissättning av balanskraft. Stephansson svarade att Svenska Kraftnät i god tid inför införandet kommer att informera berörda parter om nödvändiga förändringar i förhållande till Svenska Kraftnät. Om rådet anser att det bör ske ytterligare gemensamt förberedelsearbete bör detta ske i Elmarknadsutveckling som är ett samarbete mellan Svensk Energi, Oberoende elhandlare och Svenska Kraftnät. Även NPS bör vara representerade. Svenska Kraftnät ombads av rådet att ta en ledande roll i detta arbete. Svenska Kraftnät åtog sig att göra detta under förutsättningar att även övriga aktörer är villiga att avsätta resurser och ta ansvar för arbetet.

-Data per anmälningsområde

Munter hänvisade till dessa statistiksidor för elmarknaden:

<http://www.svk.se/Energimarknaden/El/Statistik/Rad2/>

Nordgren påpekade att det är viktigt att ta hänsyn till de juridiska aspekterna vid publicering av data.

6. COBS – gemensam svensk/norsk balansavräkning

Tania Pinzón presenterade projektet Common Balance Settlement som ursprungligen är ett samarbete mellan Svenska Kraftnät och Statnett. Målet är en gemensam balansavräkning som ett steg mot en gemensam slutkundsmarknad. Pinzón beskrev arbetet och de slutsatser som gjorts hittills. En av de större förändringarna i Sverige är att nätägare får ett större ansvar för att beräkna och rapportera kvarkraften. En preliminär tidsplan och schema för projektets fortsättning återfinns också i bifogad presentation. Förändringar i regelverk, remissförfarande samt eventuella förändringar till följd av synpunkter från marknadsaktörer tar sannolikt längre tid än tidsplanen indikerar. En rapport från projektet återfinns på Svenska Kraftnäts hemsida.

Projektet har nu gått in i en ny fas där även Energinet.dk och Fingrid deltar i syfte att utvärdera förslaget. Förslaget kan komma att justeras för att säkerställa att modellen även kan implementeras i Finland och Danmark.

Parallellt med COBS pågår ett arbete om en gemensam slutkundsmarknad i NordRegs regi där TSO:erna har i uppdrag att fastställa vad som behöver harmonieras avseende balansavräkning samt föreslå en detaljerad implementeringsplan.

Efter mötet har det framkommit att NordRegs tidplan justerats, slutrapport till Elmarknadsgruppen (EMG) väntas nu i september.

(Presentationen, *100209 – COBS and Nordreg* bifogas.)

7. Aktuella frågor rörande BA-avtalet

Elin Broström presenterade förslag på frågor som samlats upp för att utredas vidare i samband med översynen av balansansvarsavtalet. (Presentationen, *100209 – BA avtal* bifogas.)

Hur anmälningsområdesindelningen kommer att påverka balansansvarsavtalet utreds, liksom förebereelser för införandet av COBS. Därutöver presenterades bland annat en övergång till kvartspaner för att öka driftsäkerheten.

Broström kommer inför nästa möte att skicka ut de förslag som valts ut för utredning och dessa kommer att presenteras och diskuteras under mötet. Även ytterligare ändringsförslag välkomnas.

8. Extra korrektioner – föreslagen ändring i BA-avtalet

Josef Bly gick igenom bakgrunden och de remissvar som kommit in med anledning av förslaget som Svenska Kraftnät utarbetade efter en skrivelse från Svensk Energi. (Presentationen, 100209 – BA avtal bifogas.)

Remissvaren visar att många aktörer har förståelse för att korrektioner kan behöva initieras även av nätägare. Samtidigt finns en enighet i branschen att korrektionsmöjligheten på sikt ska tas bort och att införa ytterligare möjligheter för korrektion är ett steg tillbaka. Remissvaren visar på en oro att nätägarnas incitament att mäta snabbt och rätt minskar om möjligheterna till korrektion ökar.

Svenska Kraftnät föreslog att frågan utreds ytterligare inom ramen för det ordinarie arbetet med balansansvarsavtalet för att inte driva igenom en ändring alltför snabbt när det råder så pass stor oenighet bland aktörerna. Rådet tyckte dock att om denna ändring ska införas bör det göras så snabbt som möjligt då det är i detta läge med mätvärdesproblem nyttan av korrektioner kommer att vara som störst.

Det påpekades både i remissvaren och från flera representanter i rådet att om denna förändring ska genomföras så bör den vara tidsbegränsad. Representanter för de balansansvariga önskade att ändringen ska gälla för korrigeringar av månader fram till maximalt ett halvår från årskiftet 2009/2010, medan representanter för nätägare tyckte att ett år var mer rimligt. Beslutet blev en kompromiss på nio månader från årsskiftet, vilket innebär att korrektion av kvarkraft kan begäras även av nätägaren (förutom balansansvariga och SvK) som längst fram till den 1/10 2010, dessa korrektioner kan alltså begäras för alla månader som är kvarkraftavräknade innan den 1/10 2010. Både rådet och ett remissvar tyckte att en avgift på samma sätt som för omkörning av balanskraft vore önskvärt (5000 kronor/period och nät). Paragrafen att den balansansvariga för förluster ska kunna anmäla korrektion av kvarkraften tas inte bort den 1/10 2010, dock kommer nyttan av korrektioner på kvarkraft att utvärderas inom det ordinarie arbetet med balansansvarsavtalet.

9. Information från Nord Pool Spot

På grund av tidsbrist skickas presentationen som Urban Hammarstedt hade förberett ut per e-post efter mötet. Hammarstedt kan kontaktas vid frågor. (Presentationen, *100209 – Spot bifogas.*)

10. Övriga frågor

Tony Rosten, EI, hade tänkt presentera tre punkter från EI:s regeringsuppdrag, vilket tyvärr inte hanns med. Det var nettodebitering, timmätning av uttagskunder och gränsöverskridande elhandel. Presentationen *100209 – Elmarknadsrådet EI:s uppdrag* skickades ut direkt efter mötet och bifogas även dessa anteckningar.

Stephansson informerad om att under den gångna vintern så har effektreserven för första gången aktiverats av balansskäl. Det skedde under ett fåtal timmar den 17 december 2009 och den 8 januari 2010.

Hammarstedt påpekade att visserligen så har den nuvarande modellen fungerat så som reglerna föreskriver vid de tillfällen då effektreserven har avropats i Elspot, men att det är viktigt genomföra en utvärdering, baserat på de erfarenheter vi fått, för att se om det finns anledning att göra några modifieringar. NPS vill därför starta upp ett arbete tillsammans med SvK för att se över hur hanteringen av effektreserven i spotmarknaden har fungerat och om det finns anledning att förändra hanteringen till nästa år.

11. Kommande möten

Datum för mötet i maj ändrades till:

- Måndag 24 maj 10.00-15.00

Bilagor

Punkt 2: Minnesanteckningar 091110

Punkt 3: 100209 – TYNDP

- Punkt 3: 100209 – Samhällsekonomisk värdering
Punkt 4: 100209 – SvK Commitment
Punkt 6: 100209 – COBS and Nordreg
Punkt 7 och 8: 100209 – BA-avtal
Punkt 9: 100209 – Spot
Punkt 10: 100209 – Elmarknadsrådet EI:s uppdrag

Justeras

Vid protokollet

Magnus Stephansson

Elin Broström